

BÖLÜM 15

Sinir Sistemi Cerrahisi Hastalıkları ve Bakımı

Selda MERT¹

GİRİŞ

Sinir sistemi, vücudun hayati fonksiyonlarını kontrol eden geniş bir nöron ağı içermektedir. Birçok uygulama ortamında çalışan hemşireler, nörolojik işlevi değişmiş hastalarla da karşılaşabilmektedir. Sinir sistemi bozuklukları, yaşam boyunca herhangi bir zamanda ortaya çıkabilir ve hafif, kendi kendini sınırlayan semptomlardan yıkıcı, yaşamı tehdit eden bozukluklara kadar değişebilmektedir. Hemşireler, ister genelleştirilmiş ister belirli işlev alanlarına odaklanmış olsun, nörolojik sistemin değerlendirilmesinde gerekli bilgi ve beceriye sahip olmalıdır. Değerlendirme, sinir sisteminin anatomisi, fizyolojisi hakkında bilgi sahibi olmayı, nörolojik bozuklukları tanılamak için kullanılan test ve prosedürleri anlamayı, gerekli hemşirelik girişimlerini uygulamayı gerektirir. Bakım süreci boyunca hastanede, evde veya rehabilitasyon ortamında olsun tüm hastalar benzer değerlendirmeleri gerektirir. Hemşire ayrıca temel bakım sağlamak, sorunlara çeşitli çözümler sunmak, hastaların ve ailelerin yaşamlarının kontrolünü ele geçirmelerine yardımcı olmak ve evde ve toplumda mevcut eğitim ve destekleyici kaynakları keşfetmek için sağlık ekibinin diğer üyeleriyle işbirliği yapabilir. Hedef, nörolojik bozukluğu olan hasta ve ailesi için yaşam kalitesini artırmada mümkün olduğunca hastanın yüksek bir işlev düzeyine ulaşmasını ve

¹ Dr. Öğr. Üyesi Selda Mert, Kocaeli Üniversitesi, Kocaeli Sağlık Hizmetleri MYO, Tıbbi Hizmetler ve Teknikler Bölümü, selda.mertboga@kocaeli.edu.tr

teknikler için bir konuşma dili patoloğu tarafından hasta değerlendirilmelidir. Aspirasyon sistemi, hasta ve aileye kullanım talimatı verilerek evde mevcut olmalıdır. Görme bozukluğu, bir veya her iki göz kapağının pitozundan, göz hareketinde azalma veya çift görmeden kaynaklanır. Göz kapakları tam kapanmadığında, kornea hasarını önlemek için hastaya kısa aralıklarla kapalı olan gözlerini bantlaması ve düzenli olarak suni gözyaşı damlatması talimatı verilir. Tek gözün kapatılması veya prizma gözlük takılması çift görme sorununa yardımcı olabilir. Semptomları şiddetlendiren ve potansiyel olarak krize neden olan faktörler (duygusal stres, solunum yolu enfeksiyonları, şiddetli fiziksel aktivite, bazı ilaçlar ve yüksek çevre sıcaklığı gibi) not edilmeli ve bunlardan kaçınılmalıdır (9).

KAYNAKLAR

1. deWit SC, Stromberg HK, Dallred CV. (2016). *Medical-Surgical Nursing: Concepts & Practice*. (s. 878-997). Saunders; 3rd edition.
2. Dubendorf, P. (2022). *Management of Patients with Neurologic Dysfunction*. Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever, Kristen J. Overbaugh (Ed.). Brunner & Suddarth's *Textbook of Medical-Surgical Nursing*, 15th edition (s. 5285-5346). Philadelphia: Wolters Kluwer.
3. Ignatavicius, D.D. (2021). *Concepts of Care for Patients With Problems of the Central Nervous System. The Spinal Cord*. Donna D. Ignatavicius, M. Linda Workman, Cherie R. Rebar, Nicole M. Heimgartner (Ed.), *Medical-Surgical Nursing: Concepts for Interprofessional Collaborative Care*, 10th edition. (s. 2500-2570). Kanada: Elsevier Inc.
4. Bautista, C. (2022). *Management of Patients with Neurologic Trauma*. Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever, Kristen J. Overbaugh (Ed.). Brunner & Suddarth's *Textbook of Medical-Surgical Nursing*, 15th edition (s. 5423-5501). Philadelphia: Wolters Kluwer.
5. Ignatavicius, D.D. (2021). *Critical Care of Patients With Neurologic Emergencies*. Donna D. Ignatavicius, M. Linda Workman, Cherie R. Rebar, Nicole M. Heimgartner (Ed.), *Medical-Surgical Nursing: Concepts for Interprofessional Collaborative Care*, 10th edition. (s. 2571-2646). Kanada: Elsevier Inc.
6. Bowman, L. (2021). *Management of Patients with Cerebrovascular Disorders*. Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever, Kristen J. Overbaugh (Ed.). Brunner & Suddarth's *Textbook of Medical-Surgical Nursing*, 15th edition (s. 5346-5421). Philadelphia: Wolters Kluwer.
7. Keller, K. (2019). *Acute Intracranial Problems*. Mariann M. Harding, Jeffrey Kwong, Dottie Roberts, Debra Hagler, Courtney Reinisch (Ed.). *Lewis's Medical-Surgical Nursing, Assessment and Management of Clinical Problems* (s. 4973), 11th Edition. Basım Yeri: Mosby.
8. Moreda, MV. (2022). *Management of Patients with Oncologic or Degenerative Neurologic Disorders*. Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever, Kristen J. Overbaugh (Ed.). Brunner & Suddarth's *Textbook of Medical-Surgical Nursing*, 15th edition (s. 5571-5642). Philadelphia: Wolters Kluwer.
9. Pugh, S. (2021). *Management of Patients with Neurologic Infections, Autoimmune Disorders, and Neuropathies*. Janice L. Hinkle, Kerry H. Cheever, Kristen J. Overbaugh (Ed.). Brunner & Suddarth's *Textbook of Medical-Surgical Nursing*, 15th edition (s. 5507-5571). Philadelphia: Wolters Kluwer.